

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om avgift som för 2002 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att en ettårig lag skall stiftas så att principen om totalt kostnadsansvar inom olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen följs också 2002. Hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna samt lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt uppbärs för detta ändamål en av-

gift om sammanlagt 51 600 000 euro. Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 2002 och avses bli behandlad i samband med den. Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2002 och gälla till utgången av 2002.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Det totala kostnadsansvaret för sjukvårdskostnader inom olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen genomfördes första gången genom ett temporärt system enligt lagen om avgift som för 1993 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna (1645/1992). Tillämpningen av systemet har därefter förlängts med ett år i sänder, senast genom lagen om avgift som för 2001 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna (937/2000), med stöd av vilken en avgift om sammanlagt 307 miljoner mark (ca 51 600 000 euro) uppbärs hos försäkringsanstalterna. Av statsekonomiska skäl har avgiften varje år styrts till folkpensionsanstalten i syfte att

minska det statliga garantibelopp som avses i 59 § 2 mom. folkpensionslagen och 59 § 1 mom. sjukförsäkringslagen. Social- och hälsovårdsministeriet tillsatte den 28 december 2000 en utredningsman för att utreda hur så kallat totalt kostnadsansvar kunde genomföras i fråga om sjukvårdersättningarna enligt trafik- och olycksfallsförsäkringarna, om man skulle besluta att övergå till detta samtidigt som den avgift som uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna slopas. Utredningsmannens uppgift var att också ge behövliga lagstiftningsförslag och övriga förslag som bör genomföras om de kostnader som föranleds av trafikskade- och olycksfallspatienternas sjukvård i sin helhet eller till största delen skulle betalas genom trafik- och olycksfallsförsäkringssystemen och försäk-

ringsanstalterna kunde välja vårdplats för patienterna. Utredningsmannen avlät den 8 maj 2001 en promemoria angående detta till social- och hälsovårdsministeriet (Full kostnads-motsvarighet beträffande trafik- och arbets-olycksfallspatienternas sjukvårdskostnader: Social- och hälsovårdsministeriets arbetsgruppspromemoria 2001:13). Vidareutredningen av saken pågår som bäst vid social- och hälsovårdsministeriet.

Med beaktande av olycksfalls- och trafikförsäkringssystemens karaktär och finansieringsansvar är det därför ändamålsenligt att det nuvarande systemet fortsätter också 2002 och att en likadan avgift som den nuvarande, vilken baserar sig på trafikskade- och olycksfallspatienternas faktiska användning av tjänsterna inom den offentliga hälso- och sjukvården och uppbärs årligen inom försäkringssystemen, bibehålls. På detta sätt kan trafikskade- och olycksfallspatienterna garanteras likvärdig rätt till snabb och ändamålsenlig vård inom den offentliga hälso- och sjukvården oberoende av orsaken till vårdbehovet. Försäkringsbolagen skall fortfarande vara skyldiga att till trafikskade- och olycksfallspatienterna ersätta endast klientavgiften för användningen av offentlig hälso- och sjukvård.

Det föreslås att avgiften skall uppbäras till ett belopp av 51 600 000 euro, vilket med beaktande av ändringen av myntenhet motsvarar tidigare nivå. Det föreslås dock att fördelningen av avgiften mellan de olika olycksfallsförsäkringssystemen ändras så att olycksfallsförsäkringsanstaltens andel av avgiften ökar från nuvarande ca 26 200 000 euro (156 milj. mk) till 27 100 000 euro (ca 161 milj. mk) och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalts andel minskar från nuvarande ca 3 700 000 euro (22 milj. mk) till 2 800 000 euro (knappt 17 milj. mk). Ändringen beror på att beräknad utgående från antalet skador har användningen av offentliga hälso- och sjukvårdstjänster för de patienters del som omfattas av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring minskat klart i förhållande till den övriga lagstadgade olycksfallsförsäkringen. Trafikförsäkringsanstaltens andel av avgiften bibehålls med beaktande av ändringen av myntenhet på tidigare nivå, dvs. 21 700 000 euro (ca 129 milj. mk). Uppbördsförfarandet och fördelningen av avgiften mellan försäkringsbolagen inom olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen sker på samma sätt som tidigare.

Avgiften skall styras till folkpensionsanstalten för att minska statens garantibelopp i fråga om sjukförsäkringsfonden.

2. Propositionens verkningar

Med anledning av propositionen får staten från olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen ett belopp på 51 600 000 euro, vilket används för att täcka statens garantibelopp i fråga om sjukförsäkringsfonden.

Enligt 15 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) deltar staten i kostnaderna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring genom en s.k. tilläggs-skyddsandel. Dessutom deltar staten indirekt i kostnaderna för grundskyddsandelen i lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring genom finansiering enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, folkpensionslagen, sjukförsäkringslagen och familjepensionslagen. Lantbruksföretagarna deltar i finansieringen genom en försäkringspremieandel. Sålunda faller en del av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalts andel om 2,8 miljoner euro inom olycksfallsförsäkringssystemet direkt på statens ansvar genom tilläggs-skyddsandelen och en del indirekt genom grundskyddsandelen.

Statens tilläggsskyddsandel är 32,95 % av totalkostnaderna år 2002. Folkpensionsanstaltens andel av finansieringen av grundskyddet är 25,90 % och lantbruksföretagarnas pensionsanstalts andel 14,81 % av totalkostnaderna.

Med beaktande av att staten inte deltar i kostnaderna för lantbruksföretagarnas frivilliga olycksfallsförsäkring, blir statens direkta finansieringsandel ca 29 % och lantbruksföretagarnas ca 34 % av totalkostnaderna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring 2002. Statens indirekta kostnadsandel, som bildas genom grundskyddsandelen, beräknas bli ca 18 % av totalkostnaderna år 2002.

Genom finansieringen av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring beräknas den föreslagna avgiften således åsamka staten en utgift om sammanlagt uppskattningsvis ca 1,3 miljoner euro år 2002. Av detta belopp betalas ca 0,8 miljoner euro genom statens direkta andel och resten indirekt genom grundskyddsandelen. I jämförelse med innevarande år minskar den kostnad som tillkommer staten av avgiften med ca 0,4 miljoner euro.

I olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen

kan kostnadsökningen inkluderas i försäkringspremierna. Inverkan på såväl olycksfalls- som trafikförsäkringspremien uppskattas till ca 6 %. Avgiften höjer inte försäkringspremierna från nuvarande nivå. Av den avgiftsandel som lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring står för skall en tredjedel, dvs. uppskattningsvis ca 1 miljon euro, täckas med de försäkrades försäkringspremier. Denna andel motsvarar de försäkrades andel av finansieringen av totalkostnaderna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 2002 och avses bli behandlad i samband med den.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. I samband med beredningen har Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund, trafikförsäkringscentralen och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt hörts.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2002 och gälla den avgift som skall betalas för 2002.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om avgift som för 2002 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De försäkringsanstalter som har rätt att i Finland bevilja obligatoriska försäkringar enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) eller trafikförsäkringslagen (279/1959) samt den i 2 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) avsedda lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt skall så som bestäms nedan för att minska statens garantibelopp enligt 59 § 1 mom. sjukförsäkringslagen till folkpensionsanstalten 2002 betala en avgift som uppgår till sammanlagt 51 600 000 euro. Detta belopp fördelar sig så att de försäkringsanstalter som beviljar olycksfallsförsäkringar står för en andel av 27 100 000 euro och de försäkringsanstalter som beviljar trafikförsäkringar för en andel av 21 700 000 euro. Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt står för en andel av 2 800 000 euro.

2 §

Den i 1 § bestämda avgiftsandelen för olycksfallsförsäkringsanstalterna fördelar sig mellan dessa anstalter i proportion till de försäkringspremieinkomster som fastställts i bokslutet för 2002 för de i lagen om olycksfallsförsäkring avsedda försäkringarna, med undantag för försäkringar som avses i 57 §. Avgiften för trafikförsäkringsanstalterna fördelar sig mellan dessa anstalter i proportion till de premieinkomster av trafikförsäkringen som fastställts i bokslutet för 2002. Den i 1 § bestämda avgiftsandelen för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt är slutlig.

3 §

Utan hinder av 35 § 2 mom. lagen om olycksfallsförsäkring och 13 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

kan den utgiftsökning, som denna lag åsätter försäkringsanstalterna, 2002 och senare inkluderas i försäkringspremiegrunderna för den obligatoriska olycksfallsförsäkringen samt hänföras till totalkostnaderna för olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagare.

På den premieinkomstökning som följer av denna lag uppbärs dock inte försäkringspremieskatt enligt lagen om skatt på vissa försäkringspremier (664/1966), premie för främjande av trafiksäkerheten enligt trafikförsäkringslagen, premie för främjande av arbetarskydd enligt 35 § 4 mom. lagen om olycksfallsförsäkring eller premier enligt 58 § och 60 § 6 mom. i den sist nämnda lagen, och inte heller kostnader som avses i 2 § lagen om bindande av vissa skadestånd för olycksfall vid lönenivån (957/1971) eller premier enligt 12 § lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991). Avgiften enligt denna lag beaktas inte heller vid fastställandet av de utgifter för skydd i arbetet som anges i 14 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare.

4 §

Olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna är skyldiga att kalendermånadsvis betala förskott på den avgift som avses i 1 §. Förskottet utgör varje kalendermånad 1/12 av de belopp som försäkringsanstalterna skall betala enligt 1 §. Förskottet fördelar sig mellan olycksfallsförsäkringsanstalterna och mellan trafikförsäkringsanstalterna i proportion till de försäkringspremieinkomster som i bokslutet för 2000 har fastställts för den obligatoriska olycksfallsförsäkringen och för trafikförsäkringen.

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäk-

ringsanstalt skall kalendermånadsvis betala 1/12 av det belopp som fastställts i 1 §. Försäkringsanstalterna skall före den 15 dagen varje månad betala förskott på premieinkomsten för olycksfallsförsäkringen till Olycksfallsförsäkringsanstalternas förbund och på premieinkomsten för trafikförsäkringen till trafikförsäkringscentralen. Social- och hälsovårdsministeriet förmedlar avgifterna till folkpensionsanstalten. Social- och hälsovårdsministeriet har rätt att då det förmedlar det i 1 § bestämda beloppet till folkpensionsanstalten debitera Olycksfallsförsäkringsanstalternas förbunds och trafikförsäkringscentralens konton med ett belopp som motsvarar de betalda förskotten.

5 §

De avgiftsandelar som de i 4 § 1 mom. avsedda olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna har betalt i förskott justeras att motsvara den i 2 § bestämda fördelningen av avgiftsandelarna efter det att 2002 års försäk-

ringspremieinkomster av olycksfalls- och trafikförsäkringen har fastställts genom bokslut.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer för varje försäkringsanstalt förskottet samt den slutliga avgiftsandelen. Olycksfallsförsäkringsanstalternas förbund och trafikförsäkringscentralen sköter uppbörden av de slutliga avgiftsandelarna enligt 1 mom. samt redovisningen av dessa till försäkringsanstalterna.

6 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

7 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002. Lagen gäller avgiften för 2002.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 28 september 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Maija Perho*